

URAREITTI - korkeasti koulutetun maahan muuttaneen osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen viitekehys

Korkeasti koulutettujen maahan muuttaneiden siirtymiä urareiteille, työhön ja koulutukseen vaikeuttaa osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, urapolkuun sekä tutkintojen rinnastamiseen liittyvät haasteet. Tällä hetkellä ei ole systemaattista kuvausta tai yhteisiä toimintaperiaatteita koskien korkeasti koulutettujen maahan muuttaneiden urareiteille siirtymistä.

Hankkeella pyritään vahvistamaan koulutuksen ja työelämän saavutettavuutta korkeasti koulutetuille maahan muuttaneille ja tukemaan heidän osallisuuttaan ja osallistumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Hankkeella haetaan ratkaisuja korkeasti koulutettujen maahan muuttaneiden urareittien sujuvoittamiseen ja sitä kautta päällekkäisen kouluttautumisen minimointiin, nopeampaan työllistymiseen tai jatko-opintoihin suuntaamiseen sekä osaamisen täysimääräiseen hyödyntämiseen yhtenäisiä ja esteettämiä valtakunnallisia käytäntöjä luomalla.

Hankkeen päätavoitteena on tuottaa ammattikorkeakoulujen kontekstiin korkeasti koulutettujen maahan muuttaneiden osaamisen arvioinnin ja kontekstualisoinnin viitekehys, jota voidaan hyödyntää sekä osaamisen arvioinnin prosesseissa että lisä- ja täydennyskoulutusten moduulisunnittelussa. Viitekehyksessä huomioidaan ammatillisen osaamisen ja kielitaidon lisäksi myös kulttuuri ja ammatti-identiteetin kehittyminen vieraassa työkuultuurissa - niin arvioinnin kuin lisä- ja täydennyskoulutusten osalta.

Hankkeen tuloksena syntyvä ”Osaamisvaaka terveystalalle” on malli, johon luodaan toimintaperiaatteet korkeasti koulutettujen maahanmuuttotaustaisten henkilöiden osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen. Hankkeessa arvioidaan miten toteutetut osaamisen tunnistamisen toimintatavat koulutusorganisaatioissa vastaavat luotuihin osaamisen tunnistamisen suosituksiin ja periaatteisiin. Lisäksi hankkeessa kehitetään terveystalan tutkintojen vastaavuuden arviointia sekä alakohtaista osaamiskartoitusta luomalla yhteistoiminnallisesti alakohtaiset AHOTperiaatteet, jotka sisältävät tarvittavat alakohtaiset, moduulipohjaiset lisäkoulutussuosittukset. Hankkeessa rakennetaan myös koulutuksia maahanmuuttotaustaisia henkilöitä opettaville tahoille arvioinnin käytänteistä.

Hankkeen toisena tuloksena tuotetaan ”Osaamispolut” tekniikan, terveyden ja liiketalouden aloille sekä ammatilliseen opettajankoulutukseen. Malli tulee toimimaan laajasti myös muilla koulutusaloilla ja toimintaympäristöissä (esim. avoin amk, täydennyskoulutus, valmistavat opinnot) hyödynnettävänä. Mallissa luodaan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen yleiset periaatteet sekä siihen liittyen eri moduuleista koostuvat, yksilölliset tarpeet huomioivat kokonaisuudet, joissa tarkastelun keskiössä ovat tarvittavat ammattiopinnot lisäopinnoina, ammattikielen täydentävät opinnot, työkuultuuri ja verkostoituminen alakohtaisesti ja sekä ammatti-identiteetin ja minä-pystyvyyden rakentuminen työllistymisen tai jatko-opintojen näkökulmasta.

Kolmantena tuloksena ja tavoitteena on yhtenäinen kielikoulutusmalli ja kielenoppimisen jatkumo. Kielikoulutusta kehitetään aluksi Etelä- ja Länsi-Suomen alueella, ja jatkossa kielikoulutusmallin tavoitteena on turvata maahan muuttaneiden mahdollisuus kielitaidon kehittämiseen myös muualla mahdollisista alueellisista tai kansallisista kielikoulutuspoliittisista muutoksista riippumatta. Kielikoulutusmallin tavoitteena on tarjota mahdollisuus kielitaidon pitkäjänteiselle kehittämiselle. Hankkeessa pyritään kehittämään mahdollisiin muutoksiin helposti sopeutuvia, joustavia koulutusmalleja, joita ammattikorkeakoulut voivat jatkossa tarjota joko tutkinto-opintoina tai erillisinä opintokokonaisuuksina eli moduuleina.

Neljäntenä tuloksena hanke tuottaa alueellisten ja valtakunnallisten koulutusorganisaatioiden verkostomaisen yhteistyömallin maahanmuuttotaustaisten korkeasti koulutettujen henkilöiden urareittien sujuvoittamiseksi maassa.

Hanke edistää maahan muuttaneiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden toteutumista suhteessa valtaväestöön vahvistamalla läpinäkyvyyttä ja esteettömyyttä edetä osaamisen tunnistamisen avulla työelämään ja korkeakouluopintoihin. Hankkeen juurruttamista tukee hankkeen toteutus valtakunnallisesti eri koulutusorganisaatioiden yhteistyönä.